

Referat af møde i Arkivalieronline's brugerråd torsdag den 27. september 2018 kl. 13.00-15.00 i Viborg

Deltagere:

Anton Blaabjerg (AB)
Kirsten Sanders (KS)
Jesper Skov (JS)
Lone Bergmann (LB)
Georg Brandt Christensen (GBC)

Afbud: Svend-Erik Christiansen

Fra Rigsarkivet:
Allan Vestergaard (AV)
Katrine Tovgaard-Olsen (KET)
Kristin Brøgger Jensen (KBJ)

1. Velkomst og generel orientering v/AV

AV bød Kirsten Sanders velkommen i brugerrådet. Kirsten Sanders repræsenterer Danske Slægtsforskere (DS).

Anders Sode-Pedersen var forhindret i at deltage i mødet. Til gengæld deltog Crowdsourcing-koordinator Katrine Tovgaard-Olsen, som orienterede om de frivillige fotografers arbejde.

Generel orientering:

Asbjørn Hellum går på pension 31. oktober 2018, og der skal ansættes en ny rigsarkivar. Indtil ansættelsen falder på plads, vil vicedirektør Ole Magnus Mølbak Andersen være konstitueret rigsarkivar.

Rigsarkivet forhandler p.t. den kommende rammeaftale. Det centrale vil være at bringe samlingerne i anvendelse af flere, det brugerinddragende arbejde samt det strategiske samarbejde nationalt og internationalt.

Rigsarkivet vil gerne have udvidet alle sine tjenester som Arkivalieronline, Crowdsourcing og Søg i Samlingerne. Der skal udvikles en ny CS-database, så DDD kan blive sammenlagt hermed.

Kontrakten med Ancestry er ved at være på plads, så billederne af kirkebøgerne er snart på vej til AO.

2. Orientering om de frivillige fotografers arbejde v/Katrine Tovgaard

Vi har 3 frivilligområder i Rigsarkivet: Frivillig vejledning, frivillig fotografering og indtastningsarbejdet.

De frivillige fotografer scanner/fotograferer arkivalier, som efterfølgende bliver lagt på AO. Dele af de digitaliserede arkivalier kan herefter også indtastes på CS-portalen (som dødsattesterne).

Fotograferne arbejder i de fotogrupper, som er på alle Rigsarkivets 4 lokationer. Det er muligt at starte egen fotogruppe.

I Viborg har fotograferne netop fået eget rum, så de ikke længere skal stå på læsesalen og fotografer.

Fotograferne gemmer efter scanning/fotografering filerne på harddiske, som overføres til Digitaliseringsområdet. Her bliver de gjort klar til publicering og publiceret på AO.

Dødsattester, straffelister og hovedministerialbøger er p.t. nogle af de arkivalier, som bliver scannet/fotograferet.

Spørgsmål:

KS: Skal vi gøre mere reklame for indtastningerne? Der er mange, der gerne vil yde noget til gengæld for det, de selv har fået glæde af.

GBC: Rigsarkivet kan forsøge at nå ud til flere brugergrupper gennem rekruttering.

LB: Det kan være en ide at samarbejde med de lokalhistoriske arkiver

KET takkede for de gode forslag og for tilbuddet om, at foreningerne kan promovere indtastningsprojekterne. Pt. fungerer Crowdsourcing-portalen desværre ikke så godt. Det overvejes derfor at lade en øget markedsføring afvente udviklingen af en ny CS-portal. Men der kan altid bruges flere hænder til indtastning på Dansk Demografisk Database, og der er også plads til flere fotografer på læsesalene.

Drøftelse af scanning on demand og publicering på AO: Der er fokus på en sammenkædning af dette. Der gøres overvejelser om at åbne op for brugerønsker til fotogrupperne.

Brugerrådet spurgte ind til kontrol af billedfilerne: De frivillige kontrollerer selv billederne i efterbehandlingsfasen, og Rigsarkivet foretager stikprøvekontrol af billederne.

3. Orientering fra medlemmerne

GBC er indtrådt i KildeIndtastningsKomiteen (KIK).

4. Nye temaer på AO - opsamling på kommentarer fra brugerrådet og drøftelse af forslaget

Brugerrådsmedlemmerne har givet feedback på udkast til ny indholdsstruktur, dvs. nye – og flere – temaer på AO. Brugerrådet har givet feedback ud fra to mock-ups af forsiden af www.sa.dk og Arkivalieronline siden <https://www.sa.dk/da/brug-arkivet/arkivalieronline-se-originale-dokumenter-paa-nettet/> samt en oversigt over de nye temaer med tilknyttede samlinger.

Der var enighed om, at der skal en anden grafisk visning til af temaerne, hvilket webredaktionen arbejder videre med. Derudover var der flere specifikke kommentarer til temanavne samt de tilknyttede samlinger, som KBJ tager med til videre drøftelse med Digitaliseringsområdet. Vi forventer at den nye indholdsstruktur bliver implementeret medio november 2018.

Brugerrådsmedlemmerne foreslog, at Oversigten over temaer og samlinger, som de har kommenteret på, bliver tilgængelig på www.sa.dk/Arkivalieronline.

5. Status for digitaliseringer

- Herunder kommende arkivalier på AO

Flyttedigitaliseringsprojektet (*digitaliseringer i forbindelse med Rigsarkivet, Københavns flytning fra Slotsholmen*)

Der er udarbejdet en liste over arkivalier, der skal digitaliseres. Både brugerønsker og ønsker fra sagsbehandlere indgår.

Arkivalierne publiceres på AO i takt med, at de bliver klar. Der er p.t. sat en tidsmæssig grænse ved år 1900, idet Persondataforordningen gør det usikkert, hvilke arkivalier med slutår efter 1900 der umiddelbart kan publiceres på AO. En gennemgang af de digitaliserede arkivalier med slutår efter 1900 vil blive foretaget på et senere tidspunkt.

Flyttedigitaliseringsprojektet løber indtil udgangen af april 2020 og forventningen er, som vi også nævnte ved sidste møde, at ca. 10.000 magasinenheder vil blive digitaliseret i projektet.

Retsopgørsprojektet

Retsopgørsprojektet er p.t. i sin afsluttende fase, og forventes at være afsluttet senest ved udgangen af 2018. Projektet har så digitaliseret ca. 5000 magasinenheder.

Projektet er en udløber af Rigsarkivets tyverisag og omfatter dokumenter fra retsopgøret efter den tyske besættelse 1940-1945. Den oprindelige vurdering var, at opgaven omfattede ca. 2 millioner dokumenter, men den viste sig at være større. Sluttidspunktet blev derfor flyttet fra 2017 til 2018.

De originale arkivalier kan efterfølgende *ikke* lånes til brug på læsesalene, men de digitaliserede filer vil blive stillet til rådighed via Statens ITs Filkasse, hvis man får adgangstilladelse til materialet.

Mikrofilmdigitaliseringen

Der er indtil videre publiceret lidt mere end 3,5 millioner filer i 2018. De stammer, med meget få undtagelser, fra mikrofilm. Mikrofilmdigitaliseringen har kørt efter en liste, der blev udarbejdet i 2014, og som nu er nedlagt.

P.t. arbejdes der på at færdiggøre det sidste igangsatte projekt på listen, nemlig arkivalier fra det københavnske skiftevesen. Det er endnu ikke besluttet, hvad der efterfølgende skal digitaliseres.

Rigsarkivet har kun selv ganske få penge til digitalisering af arkivalier. Vi vil vedblive at digitalisere mikrofilm, da det er en billig måde at skaffe mange billeder på. MEN: Filer fra mikrofilm varierer meget i kvalitet. Det er besluttet at skrue meget op for kvalitetskravene til billedernes læsbarhed. Det vil medføre, at der digitaliseres færre film, fordi der anvendes flere ressourcer på kontrol før og efter digitaliseringen. I det omfang som det ressourcemæssigt er muligt, vil indholdet på dårlige film blive digitaliseret fra originalmateriale i stedet.

Kommende arkivalier på AO i 2018 og 2019

Der digitaliseres som nævnt film med Københavns skiftevesen.

Derudover har Rigsarkivet fået overdraget filer med sørullearkivalier. Før de kan publiceres, skal der dog ske en omfattende fejlretning af de registrerede data i Daisy. Hvis det viser sig at være muligt, så vil sørullerne blive publiceret i løbet af efteråret 2018. Ellers bliver det først i løbet af 2019.

Der vil løbende blive publiceret arkivalier fra Flyttedigitaliseringsprojektet.

Der kommer fortsat flere billeder fra de frivillige fotografer, og de vil løbende blive publiceret (en gang om måneden). Både efteråret 2018 og fremover.

På finansloven er der afsat 1,5 millioner kroner til digitalisering af arkivalier med relevans for Færøerne. Digitaliseringen skal foregå i 2019, og arkivalierne vil løbende blive publiceret på AO både i 2019 og sandsynligvis også i første del af 2020.

6. Status for fejlretning

Den største enkelte kategori af indberettede fejl er manglende sider. P.t. lidt mere end 1100 indberetninger. Nogle gange en enkelt side, andre gange flere sider. Det er meget tidskrævende at rette disse fejl. Der er afsat en operatør, der anvender 20 timer pr. uge til denne opgave.

I april og juli blev der publiceret oversigter over de fejl, der er blevet rettet indtil nu. I løbet af efteråret publiceres en ny oversigt over de fejl, der er rettet siden i sommer.

7. Diverse spørgsmål/problemstillinger v/Lone Bergmann

Spørgsmålet omkring brug af Aa eller Å i indtastningsportalen/DDD. Indtastningen af bynavne bør standardiseres.

Efter opklipningen af kirkebøgerne står de ikke længere i årstalsrækkefølge på AO. Det er et ønske, at de kommer til det igen.

Gentofte er i nogle tilfælde lagt ind under Københavns kommune, selvom det altid har været en selvstændig kommune. Det er et ønske at få det rettet.

8. Eventuelt

Kirsten Sanders opfordrede Rigsarkivet til at komme med input til DS vedr. tiltag fra Rigsarkivet, som DS kan hjælpe med at promovere.

AV svarede, at Rigsarkivet allerede er glade for den store opbakning fra slægtsforskermiljøet og de frivillige.